

RETRAT N. 6
JOAN LLOVERAS I SORNI
MEDALLA DE LA CIUTAT DE VILANOVA I LA GELTRÚ 1996
Carles Masdeu i Comellas

MEDALLA DE LA CIUTAT DE VILANOVA I LA GELTRÚ

En la sessió ordinària del Ple de l'Ajuntament del dia 1 de juliol de 1996, va aprovar-se el següent dictàmen.

L'Alcaldia – presidència, proposà al Ple de l'Ajuntament l'adopció de l'acord següent:
De conformitat amb l'article 28 del Reglament d'Honors i Distincions de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú, s'acorda aprovar inicialment l'expedient per a la concessió de la medalla de la ciutat al senyor **Joan Lloveras i Sorni**, per la seva tasca en el món de l'òpera i en l'àmbit internacional.

RETRAT N. 6
JOAN LLOVERAS I SORNI
MEDALLA DE LA CIUTAT DE VILANOVA I LA GELTRÚ 1996
Carles Masdeu i Comellas

PRESENTACIÓ

L'any 1996, el Ple de l'Ajuntament local ha creat la *Medalla de la ciutat de Vilanova i la Geltrú* per homenatjar públicament els homes i les dones nascuts o aveïnats en aquesta vila i que, amb la seva trajectòria, hagin contribuït a la promoció i a l'enaltiment dels valors cívics i culturals i amb la seva labor hagin col·laborat en donar a conèixer el nom de Vilanova i la Geltrú.

Amb la creació d'aquest reconeixement el Consistori creu interpretar una voluntat per tothom compartida, i espera que al llarg del temps adquireixi un caràcter especial i emotiu.

La concessió d'aquest honor ens ha de permetre testimoniar l'admiració per aquells homes i dones, que d'una manera o altra, i molt sovint amb la humilitat que

caracteritza les grans persones, han estat útils als interessos comuns de la ciutat. La dedicació al seu treball i el seu esperit de servei enriqueixen la nostra societat amb els valors més exemplars, com són la constància, la solidaritat, la cultura, la tolerància, la llibertat i la comprensió. Per aquesta raó el Ple del l'Ajuntament i tots els vilanovins s'honoren en poder-los oferir la *Medalla de la Ciutat de Vilanova i la Geltrú*, en un Homenatge sincer i solemne.

ESTEVE ORRIOLS I SENDRA.
Alcalde de la Ciutat de Vilanova i la Geltrú.

BIBLIOGRAFIA

Joan Lloveras, nascut a Vilanova i la Geltrú, ja des de molt jove va sentir una forta atracció per tot allò que es relacionava amb la veu humana i amb el cant, tot i treballar en l'ofici de fuster, que d'antuvi, sembla força allunyat de l'escenari d'un gran teatre d'Òpera.

Sembla que una pel·lícula de l'època, El Gran Carusso, el va impressionar fortament i, a poc a poc, el va fer adonar que dintre seu ja posseïa un potencial de veu de tenor. Això ho anava descobrint bo i imitant els cantants que, en gravacions de l'època, en discs de pedra, no parava d'escoltar i, fins i tot, entre els amics, d'emular.

L'any 1955, Joan Lloveras va fer el servei militar a la Comandància de Marina de Barcelona, i com que tenia totes les tardes lliures i no sabia ben bé què fer i, per descomptat, a causa del seu creixent interès per saber si podia fer quelcom més amb la seva veu, va comentar amb una familiar resident a Barcelona que li agradaria que algú el pogués escoltar i li donés el parer sobre la seva veu. Uns dies més tard, aquesta familiar li aconseguia, per mitjà d'uns integrants del cor del Gran Teatre del Liceu, que un professor italià, director llavors de l'esmentat cor, li fes una audició entre els coristes amb qui treballava. Un cop feta aquesta prova de veu, la resposta que Lloveras va obtenir fou prou contundent perquè, des d'aquell moment, ja res no fos igual: posseïa potencialment una important veu de tenor i el professor li aconsellà que es posés a treballar la veu immediatament.

◁ Període de formació – Primeres actuacions ▷

Així, doncs, durant les tardes lliures en època del servei militar, Lloveras va començar a estudiar cant amb el mestre Manuel Cots i a prendre lliçons de solfeig i música amb la senyora Enriqueta Garreta Toldrà, neboda d'un altre il·lustre vilanoví: Eduard Toldrà.

Enriqueta Garreta va creure, des del principi, en el talent del seu alumne, de manera que, a més d'alliçonar-lo musicalment, al cap d'un temps ja li va buscar uns quants llocs on pogués fer concerts davant de públic com, per exemple, a Sabadell o a l'església de Lestonac de Barcelona.

Aquesta època d'aprenentatge es va anar perllongant un cop acabat el servei militar a Barcelona i, per tant, Joan Lloveras havia de compaginar el seu treball de fuster a Vilanova i la Geltrú amb les seves classes de cant, música i repertori que feia a Barcelona.

L'any 1960, Enriqueta Garreta proposa a Lloveras de presentar-se a una audició per a cantants al Gran Teatre del Liceu de Barcelona, però abans, i a causa de la relació que hi havia entre el Liceu i Joan Magrinyà, Joan Lloveras fa una audició primer per a Magrinyà a fi de conèixer el seu parer. L'opinió del mestre Magrinyà fou també prou contundent: Lloveras no era una promesa sinó una realitat, i calia que es presentés a les proves del Liceu com més aviat millor.

Així les coses, la primavera de l'any 1960, Joan Lloveras es presentà a una audició per a cantants al Gran Teatre del Liceu i va sortir tan reeixida que a la tardor del mateix any ja va debutar a les taules del Liceu com a segon tenor amb l'òpera *La cabeza del Dragón* de Lamote de Grignon. Curiosament, en aquestes mateixes funcions va debutar al Liceu un altre il·lustre tenor: Bernabé Martí.

A partir d'aquell moment, Joan Lloveras ja no podia continuar compaginant la feina de fuster a Vilanova, les classes de cant i repertori que rebia a Barcelona i les actuacions en segons papers de tenor al Teatre del Liceu. Tot i no deixar la seva residència a Vilanova i la Geltrú, Lloveras va canviar la feina de fuster per una plaça d'auxiliar administratiu que va poder aconseguir a la Diputació de Barcelona: això li va permetre poder dedicar més hores a allò que més tard seria la seva única dedicació professional: cantar.

Curiosament, durant aquesta època, Lloveras va presentar-se als exàmens de cant del Conservatori Superior del Liceu, però ho va fer de cinc cursos en una mateixa convocatòria, amb els resultats més brillants possibles.

Des de la temporada 1960-61 fins a la temporada 1965-66, Joan Lloveras va cantar com a segon tenor al Gran Teatre del Liceu uns trenta papers diferents entre els quals podem destacar: Jaquino de *Fidelio* de L. V. Beethoven, Arlecchino d'*Ipagliacci* de R. Leoncavallo, el Comte Eliner d'*Arabella* de R. Strauss, Lord Arturo de *Lucia di Lammermoor* de G. Donizetti... Tots aquests personatges els va interpretar al costat de figures ja mítiques com Joan Sutherland, Franco Corelli, Renata Tebaldi, Carlo Bergonzi..., i fou dirigit per batutes tan expertes com Georges Sebastian o Gian Franco Rivolli. Al mateix temps, però no va oblidar mai l'aprenentatge i va continuar estudiant repertori amb el mestre Mulé a Barcelona.

Durant la temporada 1965-66, Joan Lloveras entaula amistat amb un dels joves tenors d'una companyia d'òpera mexicana que actuava al Teatre del Liceu: era Plácido Domingo, qui en sentir cantar Lloveras li aconsella que provi sort en un altre teatre per tal de poder cantar com a primer tenor; i així, Domingo li dóna la referència de l'Òpera Nacional d'Israel, a Tel-Aviv, que encara que fos un lloc, en aquell moment, un xic feréstec i que econòmicament no estigués massa ben remunerat, sí que li oferia la possibilitat de cantar papers de protagonista i ser conegut internacionalment. Mitjançant una carta i una gravació que es va efectuar als estudis de Ràdio Barcelona, Lloveras va aconseguir que l'Òpera Nacional d'Israel s'interessés per la seva persona i que

li oferissin un contracte per un any a Tel-Aviv. Va demanar un any d'excedència a la Diputació de Barcelona on havia compaginat fins aleshores la feina amb les seves actuacions al Gran Teatre del Liceu, i se li va concedir. Tot estava a punt per marxar cap a Israel.

Primer, Lloveras va marxar sol, la seva dona i les seves filles es van quedar aquí. Va cantar a l'Òpera de Tel-Aviv unes funcions del paper de Riccardo de l'òpera *Un ballo in maschera* de G. Verdi, compartides amb un altre tenor. El dia 10 d'octubre de 1966, Joan Lloveras debuta oficialment com a primer tenor a l'Òpera Nacional d'Israel amb el paper de Rodolfo de *La bohème* de G. Puccini. La seva família s'havia instal·lat a Tel-Aviv, però poc temps després van haver de tornar cap a Barcelona a causa de la Guerra dels Sis Dies; curiosament, l'últim dia de la guerra (10 de juny) Lloveras va cantar *Cavalleria rusticana* a Tel-Aviv.

◁ A l'Òpera Nacional d'Israel - Inici de la seva carrera internacional ▷

El contracte que inicialment el lligava a l'Òpera de Tel-Aviv per un any es va perllongar per espai de tres anys consecutius, fet que va comportar que el seu pare li gestionés amb la Diputació de Barcelona una pròrroga de l'excedència del seu lloc de treball. El pare de Lloveras li va comunicar per carta, al cap d'uns dies, que la Diputació li havia prorrogat l'excedència per espai de deu anys.

Durant l'estada a l'Òpera Nacional d'Israel, Joan Lloveras va cantar un total de 240 funcions, interpretant personatges de caire tan diferent com el comte d'Almaviva de *Il barbiere di Siviglia* de G. Rossini, Don Ottavio de *Don Giovanni* de W. A. Mozart, Turidu de *Cavalleria rusticana* de R. Leoncavallo o Enzo Grimaldo de la Gioconda d'A. Ponchielli. Així, doncs, passava de cantar papers de tenor lleuger o líric-leuger a papers de tenor líric o dramàtic en pocs dies, cosa que li va comportar un enorme bagatge i una experiència escènica i professional, encara que econòmicament no fos del tot ben compensat. El seu comiat de l'Òpera Nacional d'Israel va ser amb *Faust* de Gounod, el mes de setembre de 1969, amb el ferm desig de tornar cap a Europa.

◁ Retorn a Europa: Krafeld, Essen, Hamburg ▷

Abans d'abandonar Israel, però, Joan Lloveras va establir una bona relació amb un dels erudits intel·lectuals de Tel-Aviv, J. Sachs. Aquest li va comentar que coneixia un representant a Düsseldorf (Alemanya) i que li escriuria per recomanar-lo per a una audició. Lloveras va anar directament de Tel-Aviv a Düsseldorf a fer l'audició per a l'agència Paasch, que van quedar molt satisfets i van comprometre's a representar-lo i a buscar-li teatre.

Dies després, la mateixa agència li va aconseguir una audició al Teatre d'Òpera de Düsseldorf en la qual va interpretar les àries «La donna è mobile» de *Rigoletto* i «Di quella pira» de *Il trovatore*, ambdues de G. Verdi. La

interpretació fou tan brillant que només acabar de cantar, Lloveras ja es va veure amb el contracte a la mà. Malauradament, la realitat fou una altra: l'audició va agradar molt als responsables de l'Òpera de Düsseldorf, però precisament un tenor líric *-spinto-* de les seves característiques, ja el tenien.

Quatre dies més tard, l'agència Paasch li va proposar una audició per al Teatre de l'Òpera de Krefeld, que ràpidament es va traduir en la possibilitat d'un contracte per un any. Joan Lloveras va acceptar aquest contracte a desgrat de Paasch, ja que el Teatre de l'Òpera de Krefeld no estava pas en la primera línia de teatres europeus i el representant creia que Lloveras estava en un nivell superior, i que podia cantar en teatres de primera categoria i aconseguir contractes molt millors que el de Krefeld. Malauradament, la precària economia de Lloveras i el fet de poder tornar a veure aviat la família va determinar el tenor de quedar-se a Krefeld. El 26 de gener de 1970, Joan Lloveras va debutar a l'Òpera de Krefeld amb el paper de Lionel de l'òpera *Martha* de Flotow. Les condicions laborals i econòmiques no eren de bon tros, tan precàries com les d'Israel.

Durant els dos anys que Lloveras va romandre a l'Òpera de Krefeld va interpretar, entre altres, els personatges següents: Alfredo de *La traviata* de G. Verdi, Ferrando de *Cosí fan tutte* de W. A. Mozart, Don José de *Carmen* de G. Bizet, Narraboth de *Salome* de R. Strauss, i Esteve de *Jenufa* de L. Janack. Totes aquestes funcions eren interpretades en alemany, cosa que va fer que Lloveras s'afanyés a aprendre alemany, i en els dos anys de treball a Krefeld ja el parlés correctament.

El mes d'abril de 1971, Joan Lloveras va interpretar, com a tenor invitat, *Cavalleria rusticana* de R. Leoncavallo al Teatre de l'Òpera d'Essen, que li va proporcionar un valuós contracte per a tres anys un cop finalitzat el seu compromís a Krefeld. Aquest contracte amb l'Òpera d'Essen el va fer millorar tant des del punt de vista econòmic, de prestigi com laboral, atès que l'obligava a cantar moltes menys funcions que no pas a Krefeld i, no cal dir-ho, que a Israel; això li va permetre, de tant en tant, actuar com a cantant invitat en altres teatres de ciutats alemanyes com ara Berlín, Hamburg, Stuttgart, Frankfurt, etc.

Durant aquests tres anys a Essen, Joan Lloveras va estrenar diverses produccions operístiques: *Lucia di Lammermoor* de G. Donizetti, *Les contes d'Hoffmann* de J. Offenbach, *La bohème* de G. Puccini, *Martha* de Flotow, *Macbeth* de G. Verdi.

Aquesta estada a Essen, i el fet de cantar com a tenor invitat als millors teatres d'Alemanya, va propiciar que Joan Lloveras fos conegut internacionalment, i que el Teatre de l'Òpera d'Hamburg el contractés com a primer tenor durant un any i que, posteriorment, li prorrogués el contracte per tres anys. El debut de Lloveras a l'Òpera d'Hamburg va ser amb el personatge del Duc de Màntua de *Rigoletto* de G. Verdi, l'estiu de 1974. La permanència i el règim contractual de l'Òpera d'Hamburg van ser més propicis per a desenvolupar una fulgurant

carrera internacional ja fora d'Alemanya, car el compromís que tenia era cantar una trentena de funcions per temporada, cosa que li permetia la possibilitat d'efectuar llargues estades a l'estranger.

En aquesta època, Joan Lloveras canta com a tenor invitat *Un ballo in maschera* de G. Verdi al Teatre Covent Garden de Londres, *Il trovatore* de G. Verdi a l'Òpera Garnier de París, i altres obres en teatres tan importants com el San Carlo de Lisboa, l'Òpera de Praga, l'Òpera de Zurich, La Staatsoper de Viena, l'Òpera d'Amsterdam, i l'Òpera de San Francisco.

Durant aquest període, Joan Lloveras torna a cantar al Gran Teatre del Liceu de Barcelona, però per primera vegada com a primer tenor; el gener de 1976 va cantar el paper de Turidu de *Cavalleria rusticana* i un any després *Mefistofeles* d'A. Boito.

La temporada 1979-80, Joan Lloveras debuta al Metropolitan de Nova York amb *Cavalleria rusticana* al costat de Fiorenza Cossotto i Cornell Mc Neal; això li obre les portes dels millors teatres americans i fa que durant quatre temporades actuï al Metropolitan cantant *Il trovatore* i *Rigoletto* de G. Verdi, aquesta última compartint cartell amb el baríton Mateo Manuguerra. Altres actuacions als Estats Units foren: *Don Carlo* de G. Verdi a Houston, al costat de Mirella Freni i Nicolai Chiaurov, i una gira organitzada pel Metropolitan de Nova York, amb *Il trovatore* de G. Verdi, per diferents ciutats americanes com Washington, Memphis, Atlanta o Detroit, que va concloure amb unes versions concertants de la mateixa òpera, a l'aire lliure, a diferents parcs de la ciutat de Nova York.

◁ **El reconeixement internacional – Novament a Catalunya** ▷

Des de 1980, Joan Lloveras i la seva família fixen la seva residència a Barcelona, i des d'allà continua la seva tasca artística arreu del món, estrenant noves produccions i incorporant nous papers al seu extens repertori.

L'estiu de 1983, Lloveras estrena una nova producció de *La dona silenciosa* de R. Strauss al Théâtre de Châtelet de París; a la tardor del mateix any, el tenor incorpora al seu repertori un paper que mai no havia cantat fins aquell moment i que, a partir d'aleshores, seria el seu preferit: *Andrea Chenier* d'U. Giordano, que va cantar per primer cop a l'Òpera de Colònia.

L'any 1984, Lloveras canta al Teatro de la Zarzuela de Madrid quatre funcions de *Madame Butterfly* de G. Puccini. Més endavant incorpora al seu repertori el protagonisme de l'òpera *Werther* de J. Massenet també a de Colònia. Aquest mateix any, una de les últimes actuacions que fa a Hamburg no és precisament, una òpera, sinó el *Requiem* de G. Verdi, al costat d'Enriqueta Tarrés. L'any 1986, Joan Lloveras estrena una nova gran producció *d'Un ballo in maschera* de G. Verdi a Gant i, posteriorment, fa una gira per Holanda amb

un total de setze representacions. L'any 1988, Lloveras incorpora, casualment també a Colònia, el paper de Calaf de l'òpera *Turandot* de G. Puccini.

A partir de l'any 1990, Joan Lloveras i la seva família tornen a viure a la seva Vilanova natal, concretament al barri de mar, des d'on, això sí, un xic més pausadament, ha continuant les seves actuacions artístiques sobretot pels teatres alemanys, l'última de les quals ha estat *La forza del destino* de G. Verdi a Wiesbaden el 29 de juny de 1994. Significativament, les darreres funcions d'òpera que Joan Lloveras ha cantat han estat a Catalunya, dins del circuit Òpera a Catalunya, organitzat pels Amics de l'òpera de Sabadell, i amb un títol força evident dins de la seva carrera artística: *Il trovatore* de G. Verdi, l'òpera que més vegades ha representat arreu, concretament 151 representacions. Sabadell, Reus, Girona i Sant Cugat del Vallès han estat els escenaris on s'ha representat aquesta producció. Un total de 1.300 actuacions arreu del món i un total de 35 títols d'òperes diferents avalen aquesta llarga experiència professional i vivencial d'un dels nostres vilanovins més internacionals: Joan Lloveras.

LA MEDALLA DE LA CIUTAT DE VILANOVA I LA GELTRÚ

ÉS OBRADA PER **DURAN JOIER**

EN PLATA DE 5 mm.

EL PEU ON ESTÀ INCLOSA LA MEDALLA

ÉS UNA ESCULTURA SERIADA

QUE CONSTA DE DÈU EXEMPLARS NUMERATS

CREADA PER **ARLENE SEREIX**

EXPRESSAMENT PER AQUEST FI

I FOSA EN BRONZE ALS TALLERS BARBERT

DE RIUDELLOTS DE LA SELVA

D'aquest fulletó se n'ha fet una edició de 300 exemplars

DIADA DE LA

MARE DE DÈU DE LES NEUS

FESTA MAJOR DE

VILANOVA I LA GELTRÚ

1996